

Kako pišejo ...

Prekislilo grozdje. Ne govorimo o grozdju, ki raste v naših vinogradih. Ob gorkem septembrskem soncu je zorelo v sladkobo, ki je obetala prav dobro kapljico. Prve dni oktobra je nastopil dež, ki dozorovajočemu grozdju nikakor ni v prid. Upamo pa, da se bodo s prenehanjem dežja tudi vinogradnikom vremena zjasnila. Govorimo o prekisljenem grozdju v zvezi z JNSarji. Ta »upa polna«, v resnici pa se z obupom boreča stranka je dala v »Jutru« in sorodnih listih objaviti svoj strankarski sklep, da se senatnih volitev dne 12. novembra ne udeleži, in sicer »iz načelnih političnih in pravnih razlogov«. Lisica, ki ne mara grozdja, češ da je prekislilo! V resnici pa ti razlogi razodevajo

veliko kislino, ki se je nabrala v drobovju JNS in ki razjeda njen obstoj. Zakon za senatne volitve je bil sestavljen po načelih JNS in je njeno delo. Po tem zakonu so bili JNSarski prvaki izvoljeni v senat. Takrat niso imeli načelnih političnih in pravnih pomislekov, marveč so z največjim dušnim mirom in s prekipevajočim zadovoljstvom sprejeli mandate in vse dobrine, ki so z njimi združene. Sedaj pa, ko so njihovi politični izgledi brezupni, so naenkrat dobili »načelne pomisleke«. V bodočnosti bodo imeli še več prilike, da bodo izjavljali takšne »načelne pomisleke«. Ljudstvo pa bo poskrbelo, da bodo končno postali žrtve svoje »načelnosti«.

*

Novice

Nesreče

Otročiček padel v potok ter utonil. 20 mesečna Marija Gašper, hčerkica mlinarja v Legnu pri Slovenjgradcu, se je igrala pred hišo, medtem ko je prebirala mati krompir. Otrok je padel v nezavaranem trenutku v potok ter utonil.

Rana na nogi povzročila izkrvavitev. 49 letna Antonija Flego je bila uslužbena nad deset let pri posestniku Antonu Modru v Pekrah v mariborski okolici. Bolehala je na odprti rani na levi nogi. Zadnje dni je našel gospodar Moder deklo zjutraj v njeni sobi mrtvo v mlaki krvi. Ženski se je ponoči v spanju radi rane odprla žila. Ko se je prebudila, je bila radi prevelike izgube krvi tako oslabela, da se je komaj zavlekla do vrat sobe in tamkaj umrla, ne da bi bila zamogla poklicati pomoč.

Lokomotiva odbila in hudo poškodovala delavca. V Studencih pri Mariboru je šel ob železniški progi 56 letni delavec Matevž Cvilak. Radi naglušnosti ni slišal prihoda popoldanskega osebnega vlaka v Maribor. Lokomotiva je delavca odbila, da je padel poleg železniškega tira in so ga prepeljali reševalci s hudimi poškodbami na glavi v bolnišnico.

Otrok podlegel opeklinam. Posestnikov sinček Jožek Dušič iz Hoč pri Mariboru je prevrnil po sebi v odsotnosti staršev vreli mlečni zdrob. Leto in pol starega fantiča so takoj po nesreči odnesli v mariborsko bolnišnico, kjer je pa podlegel prehudim opeklinam.

Ogenj povzročil 50.000 din škode. V Lukanji vasi pri Pragerskem je uničil ogenj posestniku Karlu Javorniku gospodarsko poslopje z vsemi zalogami in orodjem. V zadnjem trenutku si je rešil z drznim skokom iz gorečega poslopja življenje domači sin, ki je spal v hlevu. Škoda znaša 50.000 din.

Umrli vsled posledic padca z drevesa. Ernest Mlinarič, posestnik in gostilničar od Sv. Trojice v Slov. goricah, je pomagal tresti jabolka. Pri tem opravilu je omahnil z jablane, padel ter obležal nezavesten. Radi notranjih krvavitev je Mlinarič podlegel posledicam padca z drevesa.

Skrivajte vžigalice pred otroci! V Metretincih pod Ptujem je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Ivana Vajde. Plameni so preskočili tudi na sta-

novanjsko hišo. Gospodarsko poslopje je popolnoma uničeno, hišo pa so deloma rešili. Škoda znaša 70.000 din, zavarovalnica pa 8500 din. Nesrečo je povzročil štiriletni fantek, ki se je igral na podu z vžigalicami.

Tovorni avto povozil teleta. Na cesti med Varejo in Št. Vidom pod Ptujem je tovorni avto čisto razmesaril teleta posestnice Katarine Kokol iz Vareje.

Dva profesorja žrtvi prometne nesreče. Profesor Franc Dobrovoljec in Alojz Počtnik, prvi iz realne gimnazije v Mariboru, drugi pa z realne gimnazije v Kranju, sta se podala zadnji petek zjutraj iz Škofje Loke proti Kranju. Na ovinku ceste pri mostu čez Savo sta srečala dva križajoča se avtomobila. Radi polzke ceste je eden avto sunil na stran ob kup kameňa oba profesorja. Obležala sta nezavestna in so ju prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Profesor Dobrovoljec je dobil pri padcu hude notranje poškodbe in ima zlomljeno levo nogo. Profesor Počtnik ima poškodovan prsni koš ter obe nogi.

Smrtonosen padec. V Zgornjem Logu ob banovinski cesti iz Litije proti Ljubljani je Zamudova hiša, v kateri prebiva družina

Angleška vojaka v polni bojni opre-
mi pred prevozom v Francijo

Vojvoda Windsorski, bivši angleški
kralj Edvard VIII., s plinsko masko
po obisku v vojnem ministrstvu v
Londonu. — Kakor smo že poročali,
se je vojvoda Windsorski že podal
k angleškim četam na francoskem
bojišču

delavca Bučarja. Zadnje dni je pospravljala Bučarjeva žena na podstrešju. Po opravljenem delu ji je spodrsnilo na zelo nerodnih stopnicah in je padla na cementna tla. Pri padcu se je še močno obrezala ob motiki, ki je bila prislonjena ob stopnicah. Bučarjeva je obležala nezavestna in je podlegla poškodbam drugi dan po smrtonosnem padcu. — Na podlagi ljudskih govoric je bila Bučarjeva sodno raztelesena. Izid preiskave še ni znan.

Vlak smrtno povozil na križišču železničarja. V delavnicah državne železnice v Ljubljani je bil uslužen 20 let Franc Ankele, ki je prebival v Pristavi pri Trziču in se je vozil na delo z jutranjim vlakom, z večernim pa se je vračal na postajo Križe-Golnik, od koder je imel še 1 km do doma. Cesto, ki vodi proti Pristavi in dalje proti Trziču, križa železnica. Na tem mestu je zadela ob povratku na večer smrtna nesreča Ankeleta. Lokomotiva ga je treščila na prelazu v glavo in ga je potem vlekla še kakih 20 m s seboj. Smrt je nastopila takoj. Smrtno ponesrečeni železniški uslužbenec zapušča ženo in nepreskrbljeno hčerko.

Voz šel čez posestnico. V Breznici na Gorenjskem je peljala Ivana Vovk, žena posestnika, enovprežni voz v sosednjo vas. Med potjo se je splasil konj, ženska je padla tako nesrečno z voza, da so ji šla kolesa čez prsa in jo hudo poškodovale.

Razne novice

50 letnica mariborske moške kaznilnice. Mariborska moška kaznilnica je obhajala v prvih dneh oktobra svoj 50 letni jubilej. Otvorjena je bila 1. oktobra 1889, 5. oktobra omenjenega leta je bila predana svojemu namenu. Zavod je pozidan za 472 kaznjencev, a ima v njem prostora tudi 600 oseb. Z zidavo kaznilnice so pričeli leta 1884 in so jo dogradili v petih letih. Do današnjega dne je prestalo v kaznilnici kazni 14.315 kaznjencev. V zavodu je nameščenih 90 uradnikov ter paznikov.

Znamenita nemška letalka pristala na mariborskem letališču. Na mariborskem letališču na Teznu je pristala 3. oktobra popoldne s svojim štiridesetletnim letalom znamenita nemška letalka Eli Beinhornova v spremstvu gospodarskega svetovalca Senninga. Dne 3. oktobra popoldne se je dvignila z letališča Tempelhof pri Berlinu v zrak ter je bila namenjena v Bukarešto, kjer posedla veliko podjetje. Priletela je že blizu Zagreba, vendar tamkaj ni mogla pristati radi prenizke megle. Iz tega vzroka se je obrnila nazaj proti Mariboru in se je spustila brezhibno na tla. Letalka je prenočila v mariborskem hotelu »Meran« in je ostala v Mariboru par dni, ker radi preveč slabega vremena ni mogla nadaljevati vožnje. Letalo Beinhornove ima motor za 260 konjskih sil, ki omogoča brzino 260 kilometrov na uro. Letalka je doslej preletela s svojim letalom skoraj že ves svet. Stara je 32 let.

Nova in višja pristojbina za potne liste. Po novem pravilniku je do 31. marca 1940 predpisana pri izdajanju vsakega policijskega vizuma za potni list v tujino pristojbina 50 din. Tega plačila so oproščeni delavci, ki se podajajo v tujino z namenom, da bi dobili tamkaj zaposlitev kot ročni delavci, brez ozira na čas, ki ga nameravajo prebiti v inozemstvu.

Pospeševanje gozdarstva. Banovinski odbor za propagando gozdarstva v Ljubljani prosi vsa vzgojna, kulturna in slična društva, vse javne korporacije in ustanove ter vse privatnike, da sodelujejo pri propagandi gozdarstva v dnevih od 22. oktobra do 5. novembra 1939. V teh dnevih se naj vršijo v šolah in drugih primernih prostorih predavanja o gozdarstvu, na terenu pa pogozdovanje goličav in praktičen pouk o negi, vzgoji in izkoriščanju gozdov. Propagando te jeseni je treba voditi pod geslom: »Vzgojajmo drevje, gozdove in gaje kot zaščito pred zračnimi napadi!« Pojasnila dajejo banovinski odbor in okrajni odbori za propagando gozdarstva.

Sanatorij v Mariboru. Tyrševa 19. prof. Gospodarska, telefon 23-58, je najmodernejše urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda 120 din.

II. razreda 80 din. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

GROZDNI TEDEEN IN PRODAJA GROZDJA

Grozdje prodajajo na trgu. Po 3 din na Rotovškem trgu. Poceni! Bog jim ga požegnaj! »Večernik« se je pa hudoval, da se je grozdje takoj podražilo, čim so gospe nehale prodajati na Rotovškem trgu, in zahtevajo prodajalci kar po 4 din zanj. Pomisli grozno vsoto, cele 4 din hočejo imeti ti ljudje za dobro sladko grozdje! In poziva oblast, da cene maksimira! »Večernik« namreč.

Nabiranje lepega namiznega grozdja ni kar tako enostavno. Vsak grozd ni za to sposoben, vsaka sorta tudi ne in od mnogih trsov je grozdje blatno. Zlahtnina ne obrodi vsako leto tako, da bi se je splačalo gojiti. Zlahtne namizne sorte dajo znatno manj kot pa izrazito kletarske sorte. Grozdje je treba lepo očediti, vedno je nekaj gnilih jagod vmes in drugo. Potem ga je treba daleč nesti v mesto in previdno nesti, voziti se ga da le, če je lepo pakano. Plačati je treba tržno pristojbino. Pri odtehtavanju na drobno se precej raztehta. Cena 4 din zaradi teh in podobnih pojavov pač res ni pretirana. V okoliških vinogradih je delo navadno dražje kot v vinogradih daljše okolice, odkoder so imele grozdje gospe na Rotovškem trgu. Prevoz stane razmeroma malo. Okoliški vinogradi so tudi bolj izpostavljeni tatvinam in varovanje precej stane. Končno so bremena okoličano višja zaradi višjih doklad itd. Dolinšek.

Obžalovanja vredni slučaji

Nevarno tolovaj prijet. V vasi Gradišče ob severni meji je padel v roke orožnikom iz Selnice ob Dravi že dalje časa zasledovani strahovalec Dravske doline 25 letni Valentin Štrukelj. Aretiranemu so dokazali 12 vlovov in tatvin, katere je zagrešil od julija, ko je bil izpuščen iz mariborske kaznilnice, do aretacije po okolici Selnice, Fale in v St. Lovrencu na Pohorju. Tolovaj se je izdajal za trgovca z lesom ter sadjem.

Naši rajni

Makole. Na rožnvenensko nedeljo smo, spremili k večnemu počitku blago ženo, Terezijo Poharč. Življenje rajne je bilo neprestana žrtev za dom in za svojce. Kot sedemnajstletna deklica se je priženila iz stare poštene rodbine Majšekove, bivše občine Sveta Ana, na obširno posestvo Poharčevo in tukaj gospodinjala nad petdeset let. Imela je celo življenje usmiljeno srce do revežev, zlasti do siromašnih otrok. V zadnji svetovni vojni so njene roke obrisale mnogo solz lačnim in trpečim. Poslednja leta je pa preživela večinoma sama zase, vtopljena v molitev. Bog ji bodi obilen plačnik. Rodbini pa so žalje!

Šoštanj-Metleče. V soboto, 30. septembra, nas je zapustil naš dobri oče, 77 letni Janez Bolha, p. d. Bohovec iz Metleč. Rajni je bil dolga leta zaposlen kot delovodja v tovarni Woschnagg v Šoštanju. Bil je čistan in upoštevan ter je bil zaupnik že rajnega Franca Woschnagga. Bil je tudi dober katoličan. Vsak prvi petek smo ga opazili pri obhajilni mizi. Tudi nedeljske svete maše do zadnjega ni opustil, pa naj je bilo vreme kakršno koli. Rajni oče je bil povsod najlepši zgled. Bog mu je izkazal milost, da je še prav pred večerom življenja prejel svete zakramente za umirajoče in naslednji dan je zatisnil trudne oči. Blagemu rajnemu svetila večna luč — preostali pa naše sožalje!

Nevarno obstreljen iz zasede. V Zgor. Bistrici pri Rušah je oddal neznanec strel iz zasede na posestnika Štefana Kreslina, kateremu je prebila krogla iz puške hrbet in izstopila na prsih.

Krvav napad. Ne daleč od Sv. Andraža v Slov. goricah je napadla skupina pijanih fantov 20 letnega posestnikovega sina Jožefa Petroviča in ga je hudo obdelala. Petroviča so orepeljali v ptujsko bolnišnico s hudimi poškodbami na glavi.

V mrežah greha

39

»Res je grozno, toda njegove nedolžnosti ne moremo dokazati. Za to obstoja samo ena možnost: da katera priča prizna, da je krivo prisegla.«

Medtem se je oglasil pri predsedniški mizi zvocek. Množica je utihnila. Vse je zrla na oder. Za mizo je stal Štern. Priklonil se je, nato pokazal na moža, ki je sedel na prvem mestu, ter je dejal:

»Dragi zborovalci, predstavljam vam gospoda deželnega glavarja Blattona, ki nas je osrečil s svojim prihodom in nam bo spregovoril o dolžnostih, ki nam jih nalaga domovina v teh hudih časih.«

Nato se je obrnil h glavarju: »Gospod glavar! Zastopniki našega mesta si štejejo v največjo čast, da vas morejo pozdraviti! Vnaprej bodite prepričani, da bodo vaše besede padle na rodovitna tla in obroile stoteren sad.«

Navzoči so zaploskali. Glavar je vstal in stopil na govorniški oder. Njegove prve besede so veljale Nemcem. Dobro si jih je privoščil. Nato je začel opisovati, kaj bi se zgodilo, če bi Nemci zmagali. Prišli bi tudi v Ameriko, požgali bi mesta in vasi, ljudi pa pomorili, kakor so storili v Belgiji.

Po glavarjevem govoru se je spet oglasil Štern. Nekam sramežljivo je sporočil zborovalcem, da vojaški odbor potrebuje mnogo denarja.

»Kdo izmed vas je pripravljen,« je zavpil na koncu, »darovati odboru po en dolar ali več? Dvignite roke vsi tisti, ki so pripravljeni to storiti!«

Dvignilo se je kakih štirideset rok.

»Kaj?« je zavpil Štern. »V toliki množici je samo štirideset požrtvovalnih domočinoljubov?!«

Nato se je dvignilo še kakih deset rok.

»Vem, prijatelji,« je vpil Štern, »da ste že dosti žrtvovali v razne dobrodelne namene, a vkljub temu vas prosim, bodite še nekaj požrtvovalni in darujte! Od svoje strani slovesno obljubim, da bom dal za vsak dolar, ki ga tu nabereimo, iz svojega žepa po en dolar.«

Tem besedam je sledilo navdušeno ploskanje. Spet se je dvignilo kakih petnajst rok. V tem trenutku je ob levi strani nastalo med množico gibanje. Neki človek se je prerival v ospredje in vpil:

»Gospod predsednik, čakajte!«

»Kdo je to?« je vprašala Alojzija.

»Ne vem. Ne vidim ga,« je odvrnil Kelly.

»Grenhut!« je začudeno zašepetala Alojzija. »Bog ve, kak namen ima.«

Možicelj se je medtem preril do mize in spet zavpil:

»Gospod predsednik, tako ne bomo dosti nabrali. Edini način, ki vodi do uspeha, je ta, da gremo od človeka do človeka in tako nabiramo. Če dovolite, bom takoj začel s delom.«

Ni se zmenil za Šternov jezni pogled in ni čakal odgovora, marveč je vzel klobuk in šel od človeka do človeka. Vsakemu je tako dolgo prigovarjal, da je naposled dobil kako malenkost.

Psa so prevarili

Dognano je, da sleher ni pes spozna svojega gospodarja po vonju. V Franciji se je pripetil zanimiv primer, ki pa to dognanje ovreže. Ne s prošnjami ne z grožnjami niso mogli spraviti psa s pariškega pokopališča z groba njegovega umrlega gospodarja. Slednjic je bila vdova rajnega po živečega brata umrlega moža, ki mu je bil zelo podoben, in ga je prosila, naj se obleče v obleko rajnega. Brat je to storil in je šel na pokopališče. In glej: pes je koj planil kvišku, ovohal obleko in začel radostno lajati. Ves zmeden od veselja je skakal okrog brata rajnega in je šel za njim domov v dobri veri, da je to njegov pravi gospodar.